

Sygn. akt III AUa 702/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 października 2015 r.

Sąd Apelacyjny - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Grażyna Czyżak (spr.)
Sędziowie:	SSA Bożena Grubba SSO del. Joanna Siupka-Mróż
Protokolant:	stażysta Katarzyna Kręska

po rozpoznaniu w dniu 9 października 2015 r. w Gdańsku

sprawy S. G.

z udziałem zainteresowanej S. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o ubezpieczenie społeczne

na skutek apelacji S. G.

od wyroku Sądu Okręgowego we Włocławku IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 12 lutego 2015 r.,
sygn. akt IV U 541/14

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 702/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 26 maja 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. stwierdził, że S. M. jako pracownik S. G. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym od dnia 23 grudnia 2013 r.

W uzasadnieniu tej decyzji organ rentowy wskazał, że zgłoszenie S. M. do ubezpieczeń społecznych jako pracownika zmierzało do obejścia prawa, a celem tej czynności było wyłącznie uzyskanie podstaw do ubiegania się o świadczenia z tytułu choroby w stanie ciąży i macierzyństwa. Rzeczywistym celem zawarcia przedmiotowej umowy nie była wola realizowania przez zainteresowaną obowiązków pracownika, ale skonstruowanie okoliczności faktycznych świadczących o pozorowaniu stosunku pracy.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł S. G. domagając się jej uchylenia w całości i orzeczenia co do istoty sprawy zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

W uzasadnieniu tego odwołania skarżący kwestionował stanowisko organu rentowego, zgodnie z którym zatrudnienie S. M. było pozorne.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko wyrażone w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Zainteresowana S. M. poparła odwołanie S. G..

Wyrokiem z dnia 12 lutego 2015 r. w sprawie IV U 541/14 Sąd Okręgowy we Włocławku IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie.

Podstawę tego rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia i rozważania Sądu I instancji:

S. G. prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą pod nazwą PHU (...) - S. G. z siedzibą: (...)-(...) R., (...).

Firma PHU (...) - S. G. korzystała z usług firmy zewnętrznej prowadzonej przez M. M., która realizowała na jej zlecenie usługi logistyczne w zakresie spedycji.

S. M. jest córką S. G..

Zainteresowana posiada adres zameldowania w P.. Jednakże w okresie przypadającym po dniu 23 grudnia 2013 r. S. M. wraz z dzieckiem przebywała co do zasady w miejscu zamieszkania swych rodziców zajmując tam jeden pokój, nie prowadząc odrębnego gospodarstwa domowego. W czasie weekendów wyjeżdżała ona kilkakrotnie do P., bądź do miejsca zamieszkania jej rodziców przyjeżdżał jej mąż.

W okresie od dnia 21 lutego 2013 r. do dnia 22 grudnia 2013 r. S. M. była zarejestrowana przez Powiatowy Urząd Pracy w P. jako osoba bezrobotna.

Płatnik składek, tj. PHU (...) w dniu 23 grudnia 2013 r. zawarł z S. M. umowę o pracę na czas nieokreślony, obowiązującą od dnia 23 grudnia 2013 r., w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku logistyk - dyspozytor, z wynagrodzeniem w kwocie 3.000,00 zł miesięcznie (obok S. M. tylko jeszcze jednemu pracownikowi płatnik przyznał wynagrodzenie na takim poziomie - zatrudnionemu w okresie od dnia 26 października 2007 r. do dnia 18 kwietnia 2014 r. Pozostali pracownicy zatrudnieni są z minimalnym wynagrodzeniem), jako miejsce wykonywania pracy wskazano teren całego kraju, natomiast określając czas pracy wskazano pełen wymiar czasu pracy.

S. M. przejąć miała prace związane z koordynacją spedycji, planowaniem tras przejazdu kierowców oraz współpracą z zewnętrzną firmą spedycyjną. W ramach przygotowania do pełnego przejęcia powyższych zadań zapoznawała się ona z czynnościami dokonywanymi przez M. M. i podejmowała wykonywanie czynności w tym zakresie. Zarówno w okresie poprzedzającym zawarcie umowy o pracę, jak i później S. M. w imieniu swego ojca wyjeżdżała do oddziału firmy w Dobrem celem odbioru pieniędzy lub dokumentów.

W dniu 30 grudnia 2013 r. S. M. została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego przez płatnika składek, tj. PHU (...) - S. G. z siedzibą: (...)-(...) R., (...). Zgłoszenie nastąpiło od dnia 23 grudnia 2013 r., z kodem tytułu ubezpieczenia 01 10 00, tj. pracownik.

Płatnik składek złożył za S. M. imienne raporty za grudzień 2013 r. oraz za styczeń, luty i marzec 2014 r.

Od dnia 30 stycznia 2014 r. S. M. stała się niezdolna do pracy z powodu choroby przypadającej na okres ciąży, przy czym pozostawała ona w jej trakcie pod opieką wcześniej opiekującego się nią lekarza ginekologa z P., który wystawiał stosowne zwolnienia lekarskie.

Na miejsce S. M. nie został zatrudniony nowy pracownik, a całość obowiązków związanych z logistyką została ponownie przejęta przez firmę zewnętrzną, z której właścicielem w czerwcu 2014 r. przez krótki czas S. M. ponownie współpracowała.

Wskazany stan faktyczny w części pozostawał między stronami poza sporem. Zarówno bowiem forma, jak i zakres prowadzonej przez odwołującego działalności gospodarczej oraz związku rodzinne między nim, a zainteresowaną zgodnie wskazane zostały przez wszystkie strony, co pozwalało uznać okoliczności te za bezsporne.

Ustalania sądu oparte zostały także na materiale dowodowym zgromadzonym w trakcie trwania postępowania i ujawnionym na rozprawie, przede wszystkim w postaci dokumentów zebranych w aktach sprawy i aktach organu rentowego. W tym zakresie Sąd Okręgowy uznał ten materiał za rzetelny i wiarygodny. Strony bowiem w trakcie postępowania nie kwestionowały jego prawdziwości, a jedynie odmiennie go interpretowały oraz wyprowadzały z niego odmienne konkluzje o charakterze tak faktycznym, jak i jurydycznym. Tym samym Sąd ten skonstatował, że brak jest przesłanek by odmówić dokumentom zebranych w aktach sprawy i aktach organu rentowego przymiotu wiarygodności. W konsekwencji przedmiotowy materiał dowodowy pozwolił dokonać w znacznym zakresie rekonstrukcji stanu faktycznego w niniejszej sprawie.

Okoliczności dotyczące zawarcia umowy o pracę oraz faktu wykonywania przez S. M. czynności na rzecz działalności prowadzonej przez S. G. zostały poczynione na podstawie spójnych w tym zakresie w istocie zeznań świadków: A. P., K. K. (1), M. E. i M. M. oraz zainteresowanej i odwołującego.

W ocenie Sądu I instancji wymienieni w sposób logiczny wskazali nie tylko przyczyny, ale i sposób wykonywania przez zainteresowaną pewnych czynności na rzecz działalności prowadzonej przez jej ojca, w tym także czynności jakie podejmowała ona zarówno przed jak i po dacie zawarcia kwestionowanej przez organ rentowy umowy. Zeznania powyższe nie zostały przy tym w istocie podważone jakimikolwiek innymi dowodami.

Na podstawie natomiast zgodnych w tym zakresie, w pełni ze sobą korespondujących, a w istocie w tej części nie kwestionowanych także przez organ rentowy, przesłuchania odwołującego i zainteresowanej, dokonano ustaleń odnoszących się do sytuacji rodzinnej stron, w tym w szczególności sposobu ich funkcjonowania po dacie zawarcia spornej umowy – polegającego na prowadzeniu wspólnego gospodarstwa domowego – oraz odnośnie przyczyn zawarcia umowy o pracę.

Zakres powyższych ustaleń – w pewien sposób zmodyfikowany ostatecznie treścią zeznań stron - określony był zakresem rozpoznania przedmiotowej sprawy. W kontekście bowiem treści zaskarżonej decyzji organu rentowego, która wyznacza właśnie zakres rozpoznania przedmiotowej sprawy, przedmiotem ustalenia sądu pozostawała kwestia podlegania ubezpieczeniom społecznym przez zainteresowaną jako pracownika.

Sąd Okręgowy zważył, że istota sporu w niniejszej sprawie sprowadzała się zatem do ustalenia, czy S. M. mogła - w okresie objętym zaskarżoną decyzją - podlegać powyższym ubezpieczeniom jako pracownik S. G..

W tym miejscu Sąd ten wskazał, że zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 1442 ze zm.) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami. W myśl art. 11 ust. 1 i 12 ust. 1 tej ustawy osoby będące pracownikami podlegają również obowiązkowym ubezpieczeniom chorobowemu i wypadkowemu.

Definicja pracownika na gruncie prawa ubezpieczeń społecznych została zawarta w przepisie art. 8 ust. 1 ustawy systemowej, który stanowi, że za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy. Pojęcie stosunku pracy, o jakim mowa w art. 8 ust. 1 ustawy systemowej jest równoznaczne z pojęciem stosunku pracy definiowanego przez art. 22 k.p. (tak też wyrok S.N. z dnia 13 lipca 2005 r., I UK 296/04, OSNP 2006/9-10/157).

W myśl powołanego przepisu przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem. Jak wynika z cytowanego przepisu Kodeksu pracy stosunek pracy jest stosunkiem zobowiązaniowym zachodzącym między dwiema stronami, z których każda jest wobec drugiej strony jednocześnie zobowiązana i uprawniona do określonego świadczenia. W nawiązaniu do innych przepisów kodeksu pracy w literaturze i orzecznictwie z zakresu prawa pracy została przyjęta wykładnia zwrotu "praca" z art. 22 § 1 k.p. jako działalności:

- 1) zarobkowej (wykonywanej za wynagrodzeniem);
- 2) wykonywanej osobiście przez pracownika;
- 3) rozumianej czynnościowo, czyli powtarzanej w codziennych lub dłuższych odstępach czasu, niebędącej więc jednorazowym wytworem lub czynnością jednorazową;
- 4) wykonywanej "na ryzyko" pracodawcy, który z reguły dostarcza pracownikowi narzędzi, materiałów i innych środków niezbędnych do wykonywania umówionych obowiązków oraz ponosi ujemne konsekwencje niezawinionych błędów popełnianych przez pracownika (tzw. ryzyko osobowe), a ponadto w zasadzie jest obowiązany spełniać wzajemne świadczenie na rzecz pracownika w przypadkach zakłóceń w funkcjonowaniu zakładu pracy, np. przestojów (tzw. ryzyko techniczne) lub złej kondycji ekonomicznej przedsiębiorstwa (tzw. ryzyko gospodarcze);
- 5) świadczonej - według wyraźnego określenia w art. 22 § 1 k.p. - "pod kierownictwem" pracodawcy, co oznacza, że pracownik powinien stosować się do poleceń przełożonych, które dotyczą pracy - art. 100 § 1 k.p., i pozostawać do dyspozycji pracodawcy w zakładzie pracy lub w innym miejscu wyznaczonym do wykonywania pracy - art. 128 k.p.

Sąd I instancji zaznaczył przy tym, że dokonanie pełnej i wszechstronnej oceny prawnej umowy łączącej strony co do zasady wymaga zbadania, w jaki sposób dana umowa była faktycznie wykonywana. Rozstrzygające znaczenie dla wspomnianej oceny ma w razie wątpliwości nie tyle nazwa i treść umowy, ile faktyczny sposób realizacji danego zobowiązania (por. uzasadnienie wyroku S.N. z dnia 26 listopada 1998 r. w sprawie I PKN 458/98).

Jednocześnie jednak Sąd ten wskazał, iż zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy systemowej ubezpieczeń społecznych obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają osoby prowadzące pozarolniczą działalność oraz osoby z nimi współpracujące. W myśl art. 8 ust. 11 powołanej ustawy za osobę współpracującą z osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność uważa się małżonka, dzieci własne, dzieci drugiego małżonka i dzieci przysposobione, rodziców, macochę, ojczyma oraz osoby przysposabiające, jeżeli pozostają z nimi we wspólnym gospodarstwie domowym i współpracują przy prowadzeniu tej działalności. W świetle powołanej regulacji warunkami objęcia obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym osób bliskich osobie prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą są:

- 1) pozostawanie we wspólnym gospodarstwie;
- 2) współpraca przy prowadzeniu owej działalności pozarolniczej.

Zgodnie przy tym z art. 8 ust. 2 powołanej ustawy - co pozostaje najistotniejszym dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy - jeżeli pracownik spełnia kryteria określone dla osób współpracujących, o których mowa w ust. 11 - dla celów ubezpieczeń społecznych traktowany jest jako osoba współpracująca.

Zaistnienie zatem wskazanej w treści powołanych przepisów sytuacji wyłącza możliwość uznania wskazanych w nim osób za pracowników na potrzeby regulacji z zakresu podlegania ubezpieczeniom społecznym. Stąd też, nie wykluczając możliwości zawarcia przez powyższe osoby najbliższe umowy pracę - skutecznej w innych zakresach - uznać jednak należy stosunek pracy między osobą prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą, a osobą jej

bliską, istniejący w warunkach określonych w art. 8 ust. 11 powołanej ustawy, za wyłączony dla celów ubezpieczeń społecznych.

Jeżeli bowiem pracownik spełnia wskazane kryteria określone dla osób współpracujących - dla celów ubezpieczeń społecznych jest traktowany właśnie jako osoba współpracująca. Przepisy te – jak w istocie wszystkie przepisy w tym zakresie - mają przy tym charakter bezwzględnie obowiązujący, a zatem powołane skutki nie mogą być wyłączone lub zmodyfikowane wolą stron umowy. Mimo więc zawartej umowy o pracę osoba taka będzie zawsze dla celów ubezpieczeń społecznych osobą współpracującą, a nie pracownikiem (poza przypadkiem, gdy umowa o pracę została zawarta w celu przygotowania zawodowego).

Sąd Okręgowy w pełni zgodził się przy tym ze stanowiskiem prezentowanym w orzecznictwie (tak np. orzeczenia: S.N. z dnia 04 marca 2008 r., III UK 65/07, S.A. w Białymstoku z dnia z dnia 03 grudnia 2013 r., III AUa 593/13), iż wyłączenia z pracowniczego ubezpieczenia społecznego osoby współpracującej przy prowadzeniu działalności gospodarczej, na podstawie art. 8 ust. 2 powołanej ustawy, nie warunkuje oparcie wspólnego gospodarstwa domowego tylko na ścisłej (pełnej) więzi ekonomicznej (budżetowej) oraz na zaangażowaniu we współpracy równemu co najmniej prowadzeniu takiej działalności.

Uwzględniając zatem fakt, iż jak zgodnie przyznały same strony (w tym reprezentowany w toku postępowania przez fachowego pełnomocnika odwołujący), w okresie trwania powołanej umowy, zamieszkując wspólnie prowadziły one również wspólne gospodarstwo domowe, brak jest podstaw do przyjęcia by S. M. mogła w tym zakresie podlegać ubezpieczeniom społecznym jako pracownik. Strony bowiem same przyznały, iż zainteresowana korzystała z wyżywienia oferowanego w domu rodziców, sama także dokonując pewnych zakupów przeznaczonych i wykorzystywanych na wspólne potrzeby członków rodziny w tym zakresie. Nie ponosiła ona żadnych kosztów z tytułu opłat za korzystanie z pomieszczeń w budynku mieszkalnym. Korzystanie z mediów także nie podlegało jakimkolwiek odrębnym rozliczeniom. Istniejąca zatem w tym okresie więź społeczno - gospodarcza, w ocenie Sądu I instancji, pozwala rzeczywiście przypisać ich wspólnemu zamieszkiwaniu taki właśnie charakter. Tym samym – jako córka odwołującego – niewątpliwie jest ona osobą wskazaną w art. 8 ust. 11 powołanej powyżej ustawy.

Jednocześnie Sąd ten zaznaczył, że – jak wskazano powyżej – zgromadzony materiał dowodowy potwierdza, iż S. M. wykonywała pewne czynności na rzecz prowadzonej przez jej ojca działalności gospodarczej, a docelowo – po stosownym podjętym przygotowaniu w ramach współpracy z M. M. – przejąć miała określony zakres obowiązków z działalnością tą związanych.

O ile zatem pierwotnie postępowanie sądowe – w kontekście kwestionowania przez organ rentowy ważności umowy o pracę przede wszystkim w zakresie ewentualnej pozorności składających się na nie oświadczeń woli oraz oceny teje czynności jako podjętej z zamiarem obejścia prawa - zmierzało do ustalenia ważności umowy o pracę zawartej przez odwołującego z zainteresowaną oraz czy umowa taka była realizowana przez S. M. (w tym, czy z racji stanu zdrowia mogła to czynić w czerwcu 2014 r. - w okresie wskazywanego odzyskania zdolności do pracy – czy też okoliczności te stanowić miały jedynie uwiarygodnienie stanowiska stron na potrzeby postępowania weryfikacyjnego prowadzonego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych), o tyle w kontekście zeznań stron, najistotniejsze pozostawało, czy nawet w razie skutecznego zawarcia umowy o pracę S. M. podlegać mogła ubezpieczeniu jako pracownik S. G..

W świetle bowiem wskazanych regulacji prawnych, nawet gdyby zainteresowana wykonywała czynności na potrzeby prowadzonej przez jej ojca działalności gospodarczej w ramach istniejącego stosunku pracy, w zaistniałych warunkach podlegać by mogła ona ubezpieczeniom społecznym na innej podstawie, a nie jako pracownik.

Na marginesie bowiem Sąd Okręgowy zaznaczył, że sam fakt wykonywania powołanych czynności nie dowodzi jeszcze automatycznie, iż wykonywała je ona w ramach stosunku pracy ze wszystkimi cechami go konstytuującymi (to jest z uwzględnieniem włączenia pracownika do działalności pracodawcy i podporządkowanie go regulaminowi pracy oraz poleceniom kierownictwa co do miejsca, czasu i sposobu wykonywania pracy). Pracownik bowiem zobowiązuje się przy tym do niewykonywania jakiegokolwiek konkretnego zadania, lecz do stałego wypełniania określonego rodzaju pracy związanej z określonym stanowiskiem, zawodem lub kwalifikacjami. Pracownik zobowiązany jest do

przestrzegania ustalonej dla danej dziedziny pracy normy pracy w obowiązującej normie wydajności lub w obu tych miernikach równocześnie – tak też wyrok S.N. z dnia 27 lutego 1979 r., II URN 19/79, NP 1981, Nr 6, s. 82).

Uwzględniając zatem powołany powyżej fakt, że w sprawie, w której wniesiono odwołanie od decyzji organu rentowego, przedmiot oraz zakres rozpoznania i orzeczenie sądu pracy i ubezpieczeń społecznych wyznacza treść tej decyzji (por. postanowienie S.N. z dnia 13 maja 1999 r., II UZ 52/99), skoro więc zaskarżona decyzja odnosiła się wyłącznie do odmowy uznania podlegania przez zainteresowaną ubezpieczeniom społecznym jako pracownika, przedmiotem ustaleń i orzeczenia sądu pozostawać mogła jedynie ta kwestia. Tym samym uznanie - ze wskazanych powyżej przyczyn - iż S. M. (pozostając jako córka we wspólnym gospodarstwie domowym z przedsiębiorcą i wykonując na jego rzecz w tym zakresie pewne czynności) nie mogła podlegać w spornym okresie ubezpieczeniom społecznym jako pracownik S. G. (nawet w razie ważnego i skutecznego zawarcia umowy o pracę), skutkować musiało uznaniem zaskarżonej decyzji za prawidłową (bez względu na odmienne uzasadnienie zawartej w nim trafnej sentencji).

Zakres przy tym kognicji sądu w sprawie ograniczony był jak już wskazano do powołanej kwestii, stać też nie było jego przedmiotem ustalenie innej podstawy podlegania ubezpieczeniom społecznym.

Mając na uwadze powyższe rozważania, na podstawie przepisu art. 8 ust. 2 i art. 11 ustawy systemowej, zgodnie z art. 477 (14) § 1 k.p.c., Sąd I instancji orzekł jak w sentencji wyroku.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł S. G. zaskarżając ten wyrok w całości i zarzucając mu:

1) naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik sprawy, tj.:

a) art. 233 k.p.c. przez sprzeczne z zasadami logiki i doświadczenia życiowego wyprowadzenie przez Sąd z dowodów w postaci zeznania stron: S. G. oraz S. M. wniosków z nich nie wynikających i pozostających w sprzeczności z treścią zeznań złożonych przed Sądem przez ww. osoby, skutkiem czego zaistniała wada orzeczenia w postaci braku wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego i dowolna jego ocena;

b) art. 233 k.p.c. w zw. z art. 22 Kodeksu pracy poprzez przekroczenie dyrektyw zasady swobody sędziowskiej w ocenie dowodu, tj. umowy o pracę zawieranych pomiędzy S. G., a S. M., w przedmiocie realizacji świadczenia przez nią umowy o pracę, skutkiem czego Sąd błędnie ustalił, że świadczone czynności przez zainteresowaną nie stanowiły przymiotów osoby pozostającej w stosunku pracy, a stanowiły przesłanki osoby współpracującej z prowadzącym działalność gospodarczą;

2) naruszenie prawa materialnego, tj. art. 8 ust. 11 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.), uznając w sposób nie uprawniony, iż pomiędzy odwołującym, a zainteresowaną była współpraca przy prowadzeniu działalności i tym samym zainteresowaną nie wiązał stosunek pracy z pracodawcą, ale w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniu społecznym legitymowała się statusem osoby współpracującej.

W uzasadnieniu apelacji skarżący dokonał streszczenia postępowań: administracyjnego i sądowego-pierwszoinstancyjnego w niniejszej sprawie oraz obszernie kwestionował: dokonane przez Sąd Okręgowy: ocenę przeprowadzonych w sprawie dowodów i kwalifikację stosunku prawnego łączącego odwołującego z zainteresowaną w okresie objętym zaskarżoną decyzją jako współpracy przy prowadzeniu pozarolniczej działalności.

W konkluzji apelacji S. G. wnosił o:

1) zmianę zaskarżonego wyroku w całości i uwzględnienie jego odwołania oraz zasądzenie od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na rzecz wnioskodawcy kosztów procesu za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm prawem przepisanych; ewentualnie, na wypadek uznania przez Sąd, że nie zachodzi podstawa do zmiany zaskarżonego wyroku

2) uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego;

3) uzupełnienie i powtórzenie postępowania dowodowego przez: przeprowadzenie dowodu z przesłuchania w charakterze strony S. G. na okoliczność usunięcia rozbieżności dotyczących treści zeznań składanych przez niego przed Sądem I instancji, a uzasadnieniem skarżonego wyroku, zwłaszcza w zakresie: prowadzonej przez niego działalności gospodarczej, zatrudnienia S. M., jak również prowadzonej z w/w wspólnego gospodarstwa domowego oraz ponowne przesłuchanie w charakterze strony S. M. na okoliczność usunięcia rozbieżności dotyczących treści zeznań składanych przez ww. przed Sądem I instancji, a uzasadnieniem skarżonego wyroku, zwłaszcza w zakresie: potwierdzenia przez nią zawartego stosunku pracy, jej wykonywania, oraz nie prowadzenia ze stroną wspólnego gospodarstwa domowego ani nie współpracowania w zakresie prowadzonej przez stronę działalności gospodarczej.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja S. G. nie zasługuje na uwzględnienie, ponieważ nie zawiera zarzutów skutkujących uchyleciem lub zmianą wyroku Sądu I instancji.

Z treści tej apelacji wynika zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, a w konsekwencji poczynienie istotnych ustaleń sprzecznych z treścią zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego.

Skuteczne postawienie tego zarzutu wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, lub nie uwzględnił wszystkich przeprowadzonych w sprawie dowodów, jedynie to bowiem może być przeciwstawione uprawnieniu do dokonywania swobodnej oceny dowodów (por. wyrok S.N. z dnia 13 października 2004 r., III CK 245/04, LEX nr 174185).

Chociaż nie wszystkie ustalenia faktyczne i rozważania prawne Sądu Okręgowego są prawidłowe, o czym mowa w dalszej części niniejszego uzasadnienia, zaskarżony wyrok odpowiada prawu.

Podkreślenia wymaga, że w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych przedmiot rozpoznania sprawy sądowej wyznacza decyzja organu rentowego, od której wniesiono odwołanie (art. 477 (9) i art. 477 (14) k.p.c.) i tylko w tym zakresie podlega ona kontroli sądu zarówno pod względem jej formalnej poprawności, jak i merytorycznej zasadności. Postępowanie sądowe zmierza do kontroli prawidłowości lub zasadności zaskarżonej decyzji, a w związku z tym wykluczone jest rozstrzyganie przez sąd, niejako w zastępstwie organu rentowego, żądań zgłaszanych w toku postępowania odwoławczego, które nie były przedmiotem zaskarżonej decyzji (por. postanowienie S.N. z dnia 22 lutego 2012 r., II UK 275/11, LEX nr 1215286).

Zaskarżoną decyzją z dnia 26 maja 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. stwierdził, że S. M. nie podlega ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 23 grudnia 2013 r. jako pracownik S. G. (k. 101-105 akt ZUS).

Tym samym przedmiotem rozpoznania w niniejszej sprawie jest wyłącznie kwestia istnienia od dnia 23 grudnia 2013 r., łączącego zainteresowaną z odwołującym, stosunku pracy jako tytułu prawnego do jej objęcia od tego dnia obowiązkowo pracowniczymi ubezpieczeniami społecznymi. Poza tym przedmiotem pozostaje natomiast kwestia, czy istnieje inny tytuł prawny do objęcia jej od tego dnia obowiązkowo ubezpieczeniami społecznymi, a jeżeli tak, to jaki.

Zbyteczne są zatem te ustalenia faktyczne i rozważania prawne Sądu Okręgowego, które dotyczą kwestii podlegania S. M. od dnia 23 grudnia 2013 r. obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym jako osoby współpracującej przy prowadzeniu przez S. G. pozarolniczej działalności.

Spór w przedmiotowej sprawie koncentruje się na kwestii, czy od dnia 23 grudnia 2013 r. S. M. łączył ze S. G. stosunek pracy, a zatem czy zainteresowana uzyskała status pracownika w rozumieniu przepisu art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 13

października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1442 ze zm., nazywanej dalej ustawą systemową).

Od odpowiedzi na postawione wyżej pytanie zależy ustalenie, czy zachodzą przesłanki z art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 11 ust. 1 i art. 12 ust. 1 w zw. z art. 13 pkt 1 ustawy systemowej do objęcia S. M. obowiązkowo pracowniczymi ubezpieczeniami społecznymi: emerytalnym, rentowymi, chorobowym i wypadkowym od tego dnia.

Zgodnie z zasadą kontradiktoryjności znajdującą wyraz w art. 232 zdanie pierwsze k.p.c. to na odwołującym spoczywa ciężar wykazania, że strony zawierając kwestionowaną umowę o pracę miały zamiar wykonywać obowiązki stron stosunku pracy i faktycznie to czyniły, ponieważ to on z powyższego faktu wywodzi skutek prawny w postaci podlegania z tego tytułu obowiązkowym, pracowniczym ubezpieczeniom społecznym.

Aby uznać umowę za pozorną, zgodnie z dyspozycją przepisu art. 83 § 1 k.c., muszą zostać kumulatywnie spełnione następujące przesłanki: oświadczenie woli musi być złożone drugiej stronie, tylko dla pozorów, przy czym adresat oświadczenia woli musi zgadzać się na pozorowanie czynności prawnej. Złożenie oświadczenia woli dla pozorów oznacza, że składający wolę nie chce, aby powstały skutki prawne, jakie zwykle prawo łączy z tym oświadczeniem.

Kwestionowaną umowę o pracę: z dnia 23 grudnia 2013 r. uznać zatem należałoby za zawartą dla pozorów (art. 83 § 1 k.c. w zw. z art. 300 k.p.) wówczas, gdyby przy składaniu oświadczeń woli jej strony miały świadomość, że S. M. nie będzie świadczyła pracy, a S. G. nie będzie korzystał z jej pracy (por. wyrok S.N. z dnia 04 sierpnia 2005 r., II UK 321/04, LEX nr 182768).

Podkreślenia wymaga, że dla uznania, że strony kwestionowanej umowy o pracę faktycznie wykonywały wypływające z niej prawa i obowiązki nie jest wystarczające spełnienie warunków formalnych zatrudnienia takich, jak: potwierdzenie na piśmie przez pracodawcę faktu zawarcia umowy o pracę, przejścia szkolenia BHP, uzyskanie zaświadczenia lekarskiego o zdolności do pracy, czy zgłoszenie do ubezpieczenia, a konieczne jest ustalenie, że strony miały zamiar wykonywać obowiązki stron stosunku pracy i to czyniły (por. wyrok S.N. z dnia 19 października 2007 r., II UK 56/07, LEX nr 376433).

Dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy kluczowe było zatem ustalenie, czy przeprowadzone w tej sprawie dowody potwierdzają, że strony kwestionowanej umowy o pracę z dnia 23 grudnia 2013 r. (k. 13 akt ZUS) miały zamiar wykonywać obowiązki stron stosunku pracy i faktycznie to czyniły.

W świetle: złożonych do ZUS pisemnych wyjaśnień: S. G. z dnia 04 kwietnia 2014 r. (k. 3-4 akt ZUS) i S. M. z dnia 07 kwietnia 2014 r. (k. 5-6 akt ZUS), oraz przesłuchania w charakterze strony: odwołującego (k. 133v.-134 akt sprawy 00:04:20) i zainteresowanej (k. 134 akt sprawy 00:37:32) do zakresu powierzonych jej obowiązków należało: koordynowanie spedycji, obsługa zleceń i związana z tym administracja, wystawianie dokumentów przewozowych, ustalanie przebiegu tras kierowcom i podpisywanie faktur.

Na potwierdzenie faktu wykonywania umówionych czynności przez S. M. odwołujący przedłożył m.in. dokumenty w postaci: listy jej obecności w pracy (k. 16-17 akt ZUS, k. 7-8 akt sprawy), podpisanych przez zainteresowaną faktur VAT (k. 9, 11, 13, 15, 17, 20, 24, 27, 30, 32, 35, 37, 40, 43, 46, 49, 53 i 85 akt sprawy, k. 26, 28, 30, 32, 34, 37, 41, 44, 47, 49, 52, 54, 57, 60, 63, 66, 69 i 73 akt ZUS), zleceń transportowych (k. 10, 12, 14, 16, 18-19, 21-23, 25-26, 28-29, 31, 33-34, 36, 38-39, 41-42, 44-45, 47-48, 50-52, 54 i 85 akt sprawy, k. 27, 29, 31, 33, 35-36, 38-40, 42-43, 45-46, 48, 50-51, 53, 55-56, 58-59, 61-62, 64-65, 67-68, 70-72 i 74 akt ZUS), wyciągów z archiwum rozmów prowadzonych z jej udziałem (k. 85 akt sprawy), potwierdzeń wpłat (k. 85 akt sprawy) oraz oświadczeń: M. M. z dnia 01 kwietnia 2014 r. (k. 18 akt ZUS), K. K. (2) z dnia 03 kwietnia 2014 r. (k. 19 akt ZUS), A. P. z dnia 03 kwietnia 2014 r. (k. 20 akt ZUS), R. T. z dnia 02 lipca 2014 r. (k. 85 akt sprawy).

Na wstępie Sąd Apelacyjny zauważa, że dokumenty w postaci zleceń transportowych (k. 10, 12, 14, 16, 18-19, 21-23, 25-26, 28-29, 31, 33-34, 36, 38-39, 41-42, 44-45, 47-48, 50-52, 54 i 85 akt sprawy, k. 27, 29, 31, 33, 35-36, 38-40,

42-43, 45-46, 48, 50-51, 53, 55-56, 58-59, 61-62, 64-65, 67-68, 70-72 i 74 akt ZUS), które nie zostały podpisane przez S. M., nie dają żadnych podstaw do przyjęcia faktycznego wykonywania przez nią umówionej pracy.

Przeciwnie, treść zleceń transportowych: z dnia 14 stycznia 2014 r. (k. 35 akt ZUS i k. 18 akt sprawy), z dnia 21 stycznia 2014 r. (k. 50 akt ZUS i k. 33 akt sprawy), z dnia 23 stycznia 2014 r. (k. 61-62 akt ZUS), z dnia 24 stycznia 2014 r. (k. 74 akt ZUS i k. 54 akt sprawy) i z dnia 30 czerwca 2014 roku. (k. 85 akt sprawy), jak również częściowo: przesłuchanie w charakterze strony: S. G. (k. 133v.-134 akt sprawy 00:04:20) i S. M. (k. 134 akt sprawy 00:37:32) oraz zeznania świadka M. M. (k. 123v. 00:05:56) przemawiają przeciwko stanowisku, zgodnie z którym zainteresowana wykonywała po dniu 23 grudnia 2013 r. umówione prace polegające na wystawianiu zleceń.

Dowody te wskazują bowiem, że umówione czynności po dniu 23 grudnia 2013 r. nadal wykonywane są przez świadka M. M. oraz J. G. - żonę odwołującego.

Zdaniem Sądu II instancji w świetle całokształtu okoliczności faktycznych sprawy zasadne jest przyjęcie, że podpisane przez S. M. faktury VAT (k. 9, 11, 13, 15, 17, 20, 24, 27, 30, 32, 35, 37, 40, 43, 46, 49, 53 i 85 akt sprawy, k. 26, 28, 30, 32, 34, 37, 41, 44, 47, 49, 52, 54, 57, 60, 63, 66, 69 i 73 akt ZUS), korespondencja elektroniczna prowadzona między 02, a 07 lipca 2014 r. (k. 85 akt sprawy), jak również potwierdzenia wpłat (k. 85 akt sprawy), sporządzone zostały jedynie celem uprawdopodobnienia wykonywania przez nią umówionych czynności na rzecz odwołującego (większość z tych dokumentów, w tym cała korespondencja elektroniczna i wszystkie potwierdzenia wpłat, sporządzone zostały bowiem dopiero po wszczęciu postępowania administracyjnego przez organ rentowy).

Przedłożone przez S. G. oświadczenia: M. M. z dnia 01 kwietnia 2014 r. (k. 18 akt ZUS), K. K. (2) z dnia 03 kwietnia 2014 r. (k. 19 akt ZUS), A. P. z dnia 03 kwietnia 2014 r. (k. 20 akt ZUS) i R. T. z dnia 02 lipca 2014 r. (k. 85 akt sprawy), stosownie do treści art. 245 k.p.c., stanowią jedynie dowód tego, że osoba, która je podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie.

Uwadze Sądu II instancji nie uszedł również fakt sprzeczności zeznań świadków: A. P. (k. 94v. akt sprawy 00:10:21) i M. E. (k. 95-95v. akt sprawy 00:42:17) wskazujących, że przez cały czas od grudnia do lipca S. M. wykonywała pracę na rzecz S. G. z treścią pozostałego, zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, z którego jednoznacznie wynika fakt jej okresowej niezdolności do pracy w związku z ciążą od dnia 30 stycznia 2014 r. do dnia 26 czerwca 2014 roku oraz od dnia 10 lipca 2014 r.

Powyższe podważa miarodajność tych zeznań dla ustalenia, że pod dniu 31 grudnia 2013 r. zainteresowana wykonywała umówioną pracę na rzecz odwołującego.

Zeznania świadka K. K. (1) (k. 95 akt sprawy 00:28:14), wskazujące na fakt widywania S. M. w biurze w B., uznać należy za zbyt ogólnikowe dla poczynienia szczegółowych ustaleń dotyczących faktycznego wykonywania przez nią pracy od dnia 23 grudnia 2013 r.

Przesłuchania w charakterze strony: S. G. (k. 133v.-134 akt sprawy 00:04:20) oraz S. M. (k. 134 akt sprawy 00:37:32) w zakresie dotyczącym faktycznego wykonywania przez zainteresowaną umówionej pracy traktować zaś należy z dużą dozą ostrożności z uwagi na istnienie po ich stronie interesu w uzyskaniu dla niej świadczeń z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

W postępowaniu sądowym-pierwszoinstancyjnym w niniejszej sprawie Sąd I instancji w sposób wyczerpujący przeprowadził dowód z przesłuchania: odwołującego (k. 133v.-134 00:04:20 i k. 153v. 00:02:21 akt sprawy) i zainteresowanej w charakterze stron (k. 134 00:37:32 i k. 153v. 00:13:26 akt sprawy), wobec tego zasadne jest przyjęcie, że zgłoszony przez apelującego wniosek o ponowne dopuszczenie tego dowodu (k. 173-177v. akt sprawy), zmierza w istocie do zmiany treści dotychczasowych przesłuchań i spowoduje jedynie zwłokę w rozpoznaniu sprawy.

Wobec powyższego, na mocy art. 217 § 3 w zw. z art. 227 k.p.c., Sąd Apelacyjny pominął ten dowód uznając, że skarżący powołuje go jedynie dla zwłoki.

Podsumowując przeprowadzone wyżej rozważania, Sąd ten stwierdza, że przeprowadzone dowody nie dają miarodajnych podstaw do przyjęcia, że S. M. podjęła i w sposób ciągły wykonywała umówioną pracę na rzecz S. G.. Ewentualne jednostkowe czynności nie świadczyłyby o wykonywaniu przez nią takiej pracy.

Nawet gdyby przyjąć, że zainteresowana po dniu 23 grudnia 2013 r. wykonywała niektóre umówione czynności na rzecz odwołującego, to i tak łączącego ich stosunku prawnego nie możnaby zakwalifikować jako stosunku pracy, o którym mowa w art. 22 § 1 k.p.

Zgodnie z tym przepisem, przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca - do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

Cecha podporządkowania pracownika poleceniom pracodawcy ma decydujące znaczenie dla ustalenia, czy dany stosunek prawny jest stosunkiem pracy w rozumieniu art. 22 § 1 k.p.

Dla stwierdzenia, że podporządkowanie pracownika pracodawcy występuje w treści stosunku prawnego z reguły wskazuje się na takie elementy jak: określony czas pracy i miejsce wykonywania czynności, podpisywanie listy obecności, podporządkowanie pracownika regulaminowi pracy oraz poleceniom kierownictwa co do miejsca, czasu i sposobu wykonywania pracy oraz obowiązek przestrzegania norm pracy, obowiązek wykonywania poleceń przełożonych, wykonywanie pracy zmianowej i stała dyspozycyjność, dokładne określenie miejsca i czasu realizacji powierzonego zadania oraz ich wykonywanie pod nadzorem kierownika (por. wyrok S.N. z dnia 12 maja 2011 r., II UK 20/11, LEX nr 885004).

W ocenie Sądu II instancji w niniejszej sprawie powyższa cecha charakterystyczna dla stosunku pracy nie występuje w przedmiotowej sprawie, ponieważ przeprowadzone w tej sprawie dowody nie dają miarodajnych podstaw do przyjęcia, że zainteresowana miała ustalone godziny wykonania umówionej pracy, czas pracy był ewidencjonowany, a nadto miała obowiązek pozostawać do ich dyspozycji w określonym miejscu i czasie, czy rozliczania się z czasu pracy.

Przeciwnie, w trakcie przesłuchania w charakterze strony S. G. wprost przyznał (k. 133v.-134 akt sprawy 00:04:20), że nie było z jego strony żadnej kontroli czasu pracy S. M.. Powyższe podważa miarodajność dokumentu w postaci listy obecności zainteresowanej (k. 16-17 akt ZUS, k. 7-8 i 85 akt sprawy).

Tym samym stwierdzić należy, że S. G. nie realizował wobec S. M. kompetencji związanych z pracowniczym „zatrudnieniem”, rozumianym jako organizowanie czasu i miejsca pracy, które umożliwiałyby wykonywanie pracy w stałych i programowanych rozkładach czasu pracy oraz w wymiarze czasu pracy odpowiadającym wymiarowi jej zatrudnienia.

Zainteresowana miała bardzo daleko idącą (nietypową dla stosunku pracy) swobodę w określaniu przez siebie czasu wykonania powierzonych jej prac.

Brak jest podstaw do przyjęcia, że podlegała pracowniczej organizacji pracy, w tym tzw. dyscyplinie pracy, co dotyczy między innymi zasad usprawiedliwiania nieobecności, czy zwalniania się z pracy.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego zgromadzone w aktach sprawy formalne dokumenty, towarzyszące nawiązaniu i kontynuacji stosunku pracy w postaci: szczegółowej listy płac: za grudzień 2013 r. (k. 9 akt ZUS), za styczeń 2014 r. (k. 11 akt ZUS) i za luty 2014 r. (k. 12 akt ZUS), umowy o pracę z dnia 23 grudnia 2013 r. (k. 13 akt ZUS), zaświadczenia lekarskiego z dnia 20 grudnia 2013 r. (k. 14 akt ZUS), karty szkolenia wstępnego w dziedzinie BHP z dnia 23 grudnia 2013 r. (k. 15 akt ZUS) oraz listy obecności (k. 16-17 akt ZUS, k. 7-8 i 85 akt sprawy) nie stanowią miarodajnych dowodów faktycznego wykonywania pracy przez zainteresowaną, lecz zostały sporządzone przez strony kwestionowanej umowy o pracę wyłącznie w celu nadania cech wiarygodności sztucznie wykreowanemu przez nie stosunkowi prawnemu.

Podsumowując przeprowadzone wyżej rozważania, Sąd ten stwierdza, że przeprowadzone dowody nie dają podstaw do przyjęcia, że S. M. faktycznie podjęła i wykonywała umówioną pracę na rzecz S. G..

Celem ustalenia motywów, którymi kierował się odwołujący zawierając z zainteresowaną kwestionowaną umowę o pracę, nieodzowne jest też ustalenie, czy istniała gospodarczo uzasadniona potrzeba jej zatrudnienia.

Zasady logiki i doświadczenia życiowego nakazują bowiem stwierdzić, że pracodawca tworzy nowe miejsce pracy z uwagi na gospodarczą potrzebę zatrudnienia pracownika i opłacalność tej decyzji, nie zaś jedynie w celu stworzenia mu ochrony ubezpieczeniowej. Powyższe wynika z tego, iż zatrudnienie pracownika generuje znaczne koszty – wynagrodzenie za pracę i składki na ubezpieczenie w części obciążającej pracodawcę.

W świetle okoliczności niniejszej sprawy iluzoryczna wydaje się być potrzeba zatrudnienia S. M.. Podkreślenia w szczególności wymaga, że przeprowadzone w tej sprawie dowody nie wykazały żadnych okoliczności takich jak: rozszerzenie zakresu działalności, czy znaczne zwiększenie ilości klientów, które pociągając za sobą konieczność zwiększenia nakładu pracy, uzasadniałyby utworzenie stanowiska pracy logistyka-dyspozytora oraz zawarcia z zainteresowaną umowy o pracę.

Przeciwnie, z treści pisma S. G. do ZUS z dnia 19 maja 2014 r. (k. 76-77 akt ZUS) oraz zestawienia wyników obliczenia zyskowności spedycji na dzień 30 listopada 2013 r. narastająco oraz zyskowności za listopad 2013 r. (k. 81 akt ZUS) wynika, że spedycja przynosi mu systematyczne straty, do dnia 30 listopada 2013 r. narastająco poniósł on stratę w wysokości 34.179,71 zł, w tym w samym listopadzie 2013 r. poniósł stratę w kwocie 12.840,88 zł.

Nie jest przedmiotem sporu i nie budzi wątpliwości, że zarówno w okresie przypadającym przed zawarciem kwestionowanej umowy o pracę, jak i w okresie niezdolności S. M. do pracy S. G. nie zatrudnił innego pracownika na stanowisku logistyka-dyspozytora. Co więcej przeprowadzone w przedmiotowej sprawie dowody, a w szczególności: treść dokumentów w postaci zleceń transportowych: z dnia 14 stycznia 2014 r. (k. 35 akt ZUS i k. 18 akt sprawy), z dnia 21 stycznia 2014 r. (k. 50 akt ZUS i k. 33 akt sprawy), z dnia 23 stycznia 2014 r. (k. 61-62 akt ZUS), z dnia 24 stycznia 2014 r. (k. 74 akt ZUS i k. 54 akt sprawy) i z dnia 30 czerwca 2014 roku (k. 85 akt sprawy), jak również przesłuchanie S. G. w charakterze strony (k. 133v.-134 akt sprawy 00:04:20), przesłuchanie S. M. w charakterze strony (k. 134 akt sprawy 00:37:32) oraz zeznania świadka M. M. (k. 123v. 00:05:56) wskazują jednoznacznie, że prace powierzone zainteresowanej przed dniem 23 grudnia 2013 r. oraz po tym dniu wykonywali wskazany świadek i żona odwołującego J. G..

Okoliczność ta podważa stanowisko, zgodnie z którym S. G. do prowadzenia działalności gospodarczej nieodzowna była pomoc pracownika zatrudnionego na stanowisku logistyka-dyspozytora.

Ponadto zasady logiki i doświadczenia życiowego nakazują przyjęcie, że pracodawca zawiera z pracownikiem umowę o pracę na czas nieokreślony dopiero po uprzednim zatrudnieniu go na podstawie umowy o pracę na okres próbny, ewentualnie na podstawie umowy o pracę na czas określony, celem uprzedniego zweryfikowania przydatności pracownika do wykonywania umówionej pracy. Tym samym zawarcie z pracownikiem od razu umowy o pracę na czas nieokreślony budzi uzasadnione wątpliwości, ponieważ jest sprzeczne ze wskazanymi wyżej zasadami.

Twierdzenie S. G. – ojca S. M., zgodnie z którym w momencie zawierania kwestionowanej umowy o pracę nie wiedział, że córka jest w ciąży uznaje za niewiarygodne, ponieważ jest ono sprzeczne z zasadami logiki i doświadczenia życiowego. Zgodne z tymi zasadami jest bowiem przyjęcie, że odwołujący jako osoba bliska zainteresowanej niezwłocznie dowiedział się o jej ciąży.

Reasumując, przeprowadzone w przedmiotowej sprawie postępowanie dowodowe nie wykazało, że: strony kwestionowanej umowy o pracę miały zamiar wykonywać wynikające z niej obowiązki i to czyniły, zaś po stronie S. G. zachodziła uzasadniona gospodarczo potrzeba zatrudnienia S. M..

Zasadne jest przyjęcie, że zawarcie kwestionowanej umowy o pracę służyć miało jedynie sztucznemu wykreowaniu stosunku pracy, a w konsekwencji uzyskaniu przez zainteresowaną statusu prawnego pracownika w celu umożliwienia jej korzystania ze świadczeń z ubezpieczenia społecznego, a zatem umowę tą uznać należy za zawartą dla pozorów (art. 83 § 1 k.c. w związku z art. 300 k.p.).

Zasadne jest zatem przyjęcie, że kwestionowana umowa o pracę jest na podstawie art. 83 § 1 k.c. w zw. z art. 300 k.p. nieważna z mocy prawa.

Pojęcia „pracownik”, „stosunek pracy”, czy „zatrudnienie” nie mogą być interpretowane na użytek prawa ubezpieczeń społecznych inaczej niż interpretuje je akt prawny określający prawa i obowiązki pracowników i pracodawców, tj. Kodeks pracy (por. wyrok S.N. z dnia 18 maja 2012 r., III UK 99/11, LEX Nr 1227193).

O nie objęciu ubezpieczeniem społecznym, w przypadku zgłoszenia do niego osoby nie będącej pracownikiem, nie decyduje nieważność umowy, lecz faktyczne nie pozostawanie w stosunku pracy w rozumieniu art. 22 § 1 k.p. (por. wyrok S.N. z dnia 06 marca 2007 r., I UK 302/06, LEX nr 342285).

Ponieważ S. M. od dnia 23 grudnia 2013 r. faktycznie nie pozostawała w stosunku pracy w rozumieniu art. 22 § 1 k.p., wobec tego nie uzyskała statusu pracownika w rozumieniu art. 8 ust. 1 ustawy systemowej, a w konsekwencji, stosownie do treści art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 11 ust. 1 i art. 12 ust 1 w zw. z art. 13 pkt 1 ustawy systemowej a contrario, nie zachodzą podstawy prawne do objęcia jej od tego dnia obowiązkowo pracowniczymi ubezpieczeniami społecznymi: emerytalnym, rentowymi, chorobowym oraz wypadkowym.

Wobec powyższego, uznając apelację S. G. za bezzasadną, na mocy art. 385 k.p.c., Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji wyroku.